

Anna Perera, Girona, 30 de setembre de 2013

LA BUGADA. EXERCICI DE LECTURA

Gairebé sempre faig servir el programa *eco* de la rentadora, que consumeix menys energia, per aquelles coses de la consciència ecològica. Com que plou a bots i barrals, i les tempestes de primavera sempre m'han agradat, em sembla que el millor que puc fer és quedar-me a casa, llegint, mentre espero que la rentadora faci el "clic" característic i llavors pugui estendre la bugada.

Llegir els llibres des del principi i fins al final és una convenció que normalment funciona. Però amb l'obra que tinc al davant, *els homes del sac*, ho he fet diferent. L'autor va recomanar-me que allò ideal seria que comencés pel principi i seguís en ordre, també va explicar-me com són les tres parts del llibre i va dir-me que era molt important que llegís "l'espantaocells", un conte llarg que constitueix la part central de l'obra, d'una tirada, sense interrupcions.

Amb tals indicacions, vaig començar a llegir *els homes del sac*, ara ja fa setmanes. "quatre monstres", el principi. Em vaig trobar amb unes narracions curtes farcides de personatges esgarriats en situacions surrealistes, oníriques. I em va sorprendre la veu poètica, molt irònica, però sempre amb un distanciament que sembla que li atorgui una objectivitat que contrasta amb el que explica. Se'm va acabar ràpid, aquesta primera part, perquè la lectura és amena, a pesar de les vivències angunioses que moltes vegades s'hi expliquen.

Com que volia deixar "l'espantaocells" per quan tingués una estona llarga i tranquil·la, vaig continuar amb la tercera i última part, "i alguns homes del sac". La ironia de la veu narrativa, a vegades més sarcàstica i a vegades més sanguinària, fent una revisió d'alguns dels personatges típics de la literatura infantil de tota la vida, s'hi manté amb potència.

Al llegir el conjunt de contes curts de l'obra, vaig tenir la sensació que *els homes del sac* és una crítica a la moral predefinida que ens ven la societat com a model idíl·lic, en què els valors d'innocència, d'ingenuïtat, de genialitat, per dir-ne només uns quants, han passat a ser considerats una mostra de poca responsabilitat, de poca civilitat; són valors que queden relegats als nens, als malalts i a la gent gran. També als animals, que com tothom sap són éssers irracionals. Segurament aquests són els col·lectius més vulnerables. I precisament per això apareixen tantes vegades en l'obra, perquè encara que siguin protagonistes de situacions terribles, gairebé apocalíptiques, ells són els veritables herois –no pas el cavaller que salva la princesa, que, segurament, un cop siguin casats, es convertirà en un borratxo que pega la dona. Però, això, als llibres infantils, no apareix mai, esclar.

Al cap de molts dies vaig llegir “l'espantaocells”. En aquest conte les coses canvien, perquè la ironia de la veu narrativa, tan característica i tan present en els altres contes (i tan ben trobada, val a dir-ho!), desapareix, i es manté al llarg del conte un to dramàtic i tens. Narrat en primera persona, ens trobem davant un home (i mai millor dit, perquè es dirigeix a un tu que no apareix mai, amb el qual és fàcil que el lector es vagi sentint identificat a mesura que es va endinsant en la narració) que ens parla d'una història local i rural, que té com a centre –gairebé diví– l'espantaocells, en la què el personatge-narrador va incorporant faules i rondalles populars.

Al llarg de tot el conte es manté una tensió modular, perquè la forma narrativa i els rols dels personatges es van confonent de tal manera que, al final de la narració un ja no és capaç de distingir si l'home parla sol, amb la psicoanalista o amb el propi lector. Reconec que aquest personatge, que al principi m'havia semblat fastigós perquè me l'havia imaginat envoltat de sang i fetge, em va acabar semblant tendre, un pobre home que potser té raó i ningú no creu.

Aquesta lectura de “l’espantaocells” em va fer plantejar si potser no se m’havien escapat coses de la resta de contes curts, i em van venir ganes de tornar a llegir les altres dues parts. Com que tenia roba per rentar i a fora plou, m’hi poso. Tot el que em semblava anteriorment, se’m confirma; totes les lectures van cap allà mateix: el llibre carrega contra els valors materials de la societat, que desacredita l’instintivitat del bon salvatge, la innocència dels nens, l’inefable del poeta. Perquè tots ens hem acabat convertint en mals salvatges, en nens dolents, en detractors de l’odiosa poesia.

Acabo, altra vegada, *els homes del sac* i la rentadora ja fa estona que també ha acabat. Em pregunto si té sentit el programa ecològic... Tant li fa si la roba és neta o bruta! Crec que la meva consciència cívica se n’està anant a la merda. I només sé que tinc moltes ganes fumar, potser Ducados, neguitosament.